

A 1880/UKK**Behandles i** Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

Udvalget for Kundskab og Kultur i Nordens betænkning over

Medlemsforslag**Venskabskoler og venskaber mellem uddannelsesinstitutioner****Forslag**

Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at arbejde med en konkretisering af rammerne for et nordisk samarbejde på undervisningsområdet med særligt henblik på etablering af rammer for venskabskoler og venskaber mellem nordiske uddannelsesinstitutioner til gavn for sammenhængskraften i Norden og den nordiske identitet.

Baggrund

Venskabsbyer har længe været kendt som et koncept i mange kommuner i såvel de nordiske som europæiske lande. Erfaringerne har været blandede og står som regel ikke øverst på listen over prioriteter på de kommunale budgetter. Derfor bliver konceptet ofte overfladisk, fordi antallet af venskabsbyer er så højt, at der reelt blot er tale om ren pynt.

Udvalget for kundskab og kultur ønsker derfor venskabsbegrebet anvendt på institutionsniveau, således at en grundskole i f.eks. Finland vælger en dansk grundskole som "venskabsskole". Eller at et svensk gymnasium vælger at have et dansk "venskabsgymnasium".

Modellen skal lægge op til, at det er den enkelte skole eller uddannelsesinstitution, og at der blot etableres nogle rammer, som letter selve den administrative proces. Formålet med venskabskoler er at øge udvekslingen af kultur og erfaringer mellem de nordiske lande. Det kan være gennem fælles projekter i form af online-aktiviteter på klasseniveau, mindre grupper, som aflægger fysiske besøg hos hinanden eller udveksling af enkelte elever, som kan opholde sig i et andet nordisk land, indkvarteres i et hjem og modtage undervisning.

Jo tidligere elever stifter bekendtskab med nordisk arv og identitet, jo mere vil Norden blive en del af den kollektive bevidsthed – herunder lysten til at tage ophold i et andet nordisk land for at modtage uddannelse eller tage et arbejde.

Udvalgets synspunkter

En majoritet av utskottet för kunskap och kultur ställer sig bakom förslaget från Nordisk frihet om att etablera ramar för vänskapsskolor mellan nordiska utbildningsinstitutioner.

Utskottet anser att förslaget har förutsättningar att skapa större gemenskap mellan nordiska skolor och ska ses som en utvidgning av Norden i skolans verksamhet med vänskapsskolor. Fördelen med förslaget är just att det finns en existerande plattform att bygga vidare på. Ett system med vänskapsskolor skapar bättre förankring och engagemang i skolorna än vänskapsskolor då det ska sanktioneras av skolans ledning och är därmed inte beroende av enskilda lärares engagemang för det nordiska.

Syftet med förslaget är att bygga broar och systematisera samarbetet mellan nordiska skolor. Genom ett tätare samarbete mellan nordiska skolor skapar man förutsättningar bl.a. för att kunna lära mer om gemensamma utmaningar, dela förslag till lösningar och lära mer om kulturskillnader och språk. På detta sätt skapar man förutsättningar för kunskaps- och kompetensutveckling både för lärare och elever. Lärare skulle kunna genomföra lärarutbyten eller job shadowing och lära mer om andra nordiska länders arbetsmetoder och lösningar på utmaningar. Elever och klasser skulle kunna ha klassutväxlingar inom ramen för Nordplus och på så sätt lära mer om andra nordiska elevers vardag och skolgång. Det finns också förutsättningar för digitala möten och gemensam e-learning genom Norden i skolan-portalen. Genom att eleverna redan i tidig ålder lär känna andra nordiska länders kultur och språk sänks tröskeln för att de senare i livet tar en utbildning eller arbete i ett annat nordiskt land.

Utskottet önskar även att man inom Nordplus-programmet reserverar medel till initiativet med vänskapsskolor. På så sätt vet skolorna att man i samband med att man blir godkänd som vänskapsskola får tillgång till medel för klass- eller lärarutbyte. Det är utskottets mening att detta skulle öka attraktiviteten hos skolor och skolledare för initiativet.

Inom ramen för Norden i skolan skulle det finnas utrymme för att koppla samman skolor i hela Norden som vill ha ett utbyte med varandra och Norden i skolan skulle fungera som en koordinator av systemet. Norden i skolan skulle också kunna användas i arbetet med att skapa ramar och regler kring hur systemet med vänskapsskolor skulle fungera.

Det nordiska samarbetet är i hög grad ett nätverkssamarbete. Genom detta förslag skapas möjligheter för att stärka det nordiska nätverket inom utbildningsområdet vilket är med till att bidra till Vision 2030 om världens mest hållbara och integrerade region förverkligas och sann nordisk nytta uppnås.

Förslaget bidrar också till att uppfylla mål 4 av de Globala målen – god utbildning för alla. "Utbildning är nyckeln till välbefinnande och öppnar en värld av möjligheter som gör det möjligt för var och en av oss att bidra till ett hållbart samhälle".¹

Initiativet med vänskapsskolor uppskattas kosta 1 700 000 DKK i uppstartsåret, därefter 900 000 DKK/år. I kostnaden ligger löner och driftsmedel. Summorna förutsätter att projektet läggs inom ramen för en befintlig verksamhet, som t.ex. Norden i skolan.

Reykjavik, den 29 juni 2022

Aron Emilsson (SD)

Camilla Gunell (ÅSD)

Heidi Viljanen (sd)

Kathrine Kleveland (Sp)

May Britt Lagesen

Mikko Kinnunen (cent)

Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)

Stén Knuth (V)

Veronika Honkasalo (vänst)

Ville Kaunisto (saml)

---

¹ <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-4-god-utbildning-alla/>